

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Mars 1886, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om särskild bevillning af gåfva, arf, fideikommiss och testamente.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 10, anmärker Herr R. Gustafsson, att nu gällande skatteförhållanden innebure orättvisa mot dem, som minst egde. Genom existensminimums höjande och några personliga skatters afskaffande hade största vinsten varit, att lagstiftarne visat sig vilja gå i rätta riktningen, men genom några få kronors förminskad direkt skatt hade dock ej vunnits någon nämnvärd förbättring i de obemedlades lefnadsvilkor. För att verka derhän måste skattereformerna vara mera omfattande och djupgående och hafva till syfte att på allvar söka bot för det tilltagande samhällsöndra, som nu så bjert visade sig deri, att en ringa del af samhällets medlemmar, utan att behöfva arbeta, lefde i öfverflöd, under det att det stora flertalet af befolkningen med mödosamt arbete knappt kunde skaffa sig bröd för dagen. Ett medel härför vore, enligt motionärens åsigt, den progressiva beskattningen.

Motionären medgifver, att man borde med varsamhet gå fram på den progressiva beskattningens väg, då det gälde *inkomst af arbete och af kapital, som någon genom sitt arbete samlat sig*, men annorlunda stälde sig förhållandena gent emot det ärfda kapitalet, ty i de flesta fall kunde väl sägas, att det ärfda kapitalet icke vore lön för något arbete, någon högre företagsamhetsanda, större flit, skicklighet eller förmåga.

På grund häraf hemställer motionären, det Riksdagen ville genom skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att
Bih. till Riksd. Prot. 1886. 5 Saml. 1 Afd. 5 Häft.

Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och för en kommande Riksdag framlägga förslag till en progressiv arfslag, fotad hufvudsakligen på följande grunder:

Hvarje arfslott, som understiger ett tusen kronor, vare från bevillning fri.

Efterlevande makes giftorätt är från arfskatt befriad.

För hvarje annan arfslott af fast eller lös egendom, som öfverstiger ett tusen kronor och understiger fem tusen kronor, erlägges i bevillning 50 öre för hundra.

För den del af arfslott, som öfverstiger fem tusen och understiger tio tusen kronor, erlägges i bevillning 1 krona för hundra.

För den del af arfslott, som öfverstiger tio tusen och understiger 50,000 kronor, erlägges i bevillning 5 för hundra.

För den del af arfslott, som öfverstiger 50,000 och understiger 100,000 kronor, erlägges 10 för 100.

För den del af arfslott, som öfverstiger 100,000 kronor, erlägges i bevillning 20 för 100.

För fideikommiss erlägges af en hvar, som tillträder fideikommitterad egendom eller såsom fideikommiss anslaget kapital, bevillning efter samma grunder som för arf.

För testamente af fast eller lös egendom, kapital eller fordringar, med full eganderätt till sjelfva egendomen eller kapitalet, erlägges progressiv bevillning efter samma grunder som för arf.

För gåfva af fast egendom, lösegendom eller kapital, med full eganderätt till sjelfva egendomen eller kapitalet, erlägges progressiv bevillning efter samma grunder som för arf.

Af införandet af en sådan progressiv arfskatt följde enligt motionärens åsigt naturligen upphäfvande af nu gällande föreskrifter i bevillningsförordningens 18 och 19 §§, hvaraf framginge, att befrielse från bevillning för testamente eller gåfva till fromma stiftelser icke vidare skulle medgifvas.

Till en början får Utskottet i afseende å Herr Gustafssons ofvanberörda motion erinra, att stadgandena i gällande bevillningsförordnings 18 och 19 §§ ej beröras af ifrågavarande motion, och att motionären uppenbarligen syftat å 18 och 19 §§ i numera upphäfdade bevillningsförordningen af den 15 Oktober 1880.

Frågan om införandet af arfskatt har varit föremål för skatteregleringskomiténs behandling. I sitt den 13 September 1882 afgifna underdåniga utlåtande och förslag angående skatteförhållandena i riket föreslog komitéen en genom stämpel utgående jemförelsevis måttlig beskattning, hvars storlek skulle vara progressiv i förhållande till arftagarens olika skyldskap till arf-

låtare. Det bör emellertid ej förgätas, att detta förslag stod i sammanhang med de öfriga stora skattereformer, som af komitén föreslagits, och uppenbarligen afsåg att i någon mån fylla den brist i statskassan, som genom de stora skattereformernas genomförande eljest skulle hafva uppkommit.

Utskottet anser för sin del att, om och när en arfskatt skulle införas, de af skatteregleringskomitén angifna grunder för densammas utgående böra tillämpas. Genom bifall till motionen komme de verkligt stora förmögenheterna ej att lida något synnerligt afbräck, men desto svårare komme de jemförelsevis små förmögenheterna att deraf drabbas, och derigenom skulle helt visst den för samhällets bestånd och trefnad så behöfliga välbergade medelklassen helt och hållet undertryckas. Slutligen vill Utskottet tillägga, att den föreslagna lagen helt visst skulle leda derhän, att personer med förmögenhet i sina närmaste anförwandters intresse sökte att, såvidt möjligt vore, genom egendomens döljande undandraga densamma från beskattning, och att skatten sålunda egentligen blefve betungande för den fasta egendomen, ehuru tvifvelsutan nog utvägar komme att uppträffa, hvarigenom jemväl sådan egendom kunde från beskattningen skyddas.

På dessa grunder, och då en förhöjning i den redan på arf utgående stämpelafgift med afseende å statsverkets närvarande tillstånd ej är af nöden, anser sig Utskottet ej böra tillstyrka motionen, hvilken dertill i sin våldsamma progression torde sakna motstycke; och hemställer förty Utskottet,

att Herr R. Gustafssons ifrågavarande motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 Mars 1886.

På Utskottets vägnar:

A. G:SON BENNICH.

Reservationer:

af Herrar *O. Jonsson* i Hof, *A. Andersson* i Intagan, *J. E. Ericsson* i Ahlberga och *A. P. Lind* mot den af Utskottet begagnade motivering.
